

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Comparantur in actione, & successu eloquentiæ. Capvt LXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

sunt, nec tamen sine usu, & exemplo sunt pro-
lara.

*Comparan-
tur in figu-
ris.*

*Laudatissi-
ma Demo-
sth. figura
ab Eupoli
expressa
Demosth.
pro Ctesio-
phonte.*

Quod ad figuras, & dicendi lumina attinet,
multo plura, eademque illustriora sunt in Ci-
cerone; Nam quæ Demosthene videntur in-
choata; leuiusque pertexta, apud latinum ora-
torem numeros omnes, & quasi cumulum ca-
piunt perfectionis. Dionysius Longinus laudi-
bus effert in cœlum δημοτικὸν χῆμα Demosthe-
nis, quo defunctorum in Marathone animas
implorauit, & per easdem iurauit. οὐ μὰ τοὺς ἐν
Μαραθῶνι περικλυτὰς. Videtur, inquit,
Demosthenes diuino spiritu afflatus in hanc
figuram eripuisse: Quasi verò Eupolis non
hoc ipsum ante Demosthenem dixerit in co-
mœdia.

*Cicer. in
Milon.*

οὐ γὰρ μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην
Χαίρων ἴες αὐτὸ τὸ μὸν ἀκρίβειαν κέρει.
Sic illud vehemens, tamen ad motum conci-
sum est, quanto illud Ciceronis amplius, qui
non tantum animas mortuorum, sed tumulos,
& aras, & templa, & lucos obtestatur. Vos
enim Albanū tumultū, atque luci, vos, inquam,
imploro, atque obestor, vosque Albanorum
obitæ aræ sacrorum P. R. sociæ, & æquales.
Quæ splendide, & grauius supra Demosthe-
nem figurata.

*Demosth. cō-
tra Arist.
1. n. 23.*

Deinde affertur illa ab eodem Iongino προ-
σώπων ἀντιματὰ Διὸς seu apostrophe contra A-
ristogitonem, vt ingens vehementia, & graui-
tatis exemplum. Καὶ οὐδεὶς ὑμῶν χολῆν, οὐδὲ ὀρ-
γὴν ἔχων φνήσεται ἐφ' οἷς ὁ βδελυρὸς αὐτῶν
& ἀναγῆς ἀνθρώπων οὐτοσὶ βιάζεται τοὺς νό-
μους, ὅς ὡ μισροτάτε πάντων τ' ὄντων ἀνθρώ-
πων, κεκλεισμένῃς τ' ὄντος παρρησίας οὐκ ἐκλι-
σιν οὐδὲ φόβους, ἀ παρανοοῖεν ἄντις ἀλλὰ το-
σάτοις, & τηλικένης ὀρήμασι, & τῶν πα-
ρὰ τῆ θεῶ κειμένων ἐς τὸ ὄντος τῶν βιάζων.
(Et nemo vestrum succensere, atque iras-
ci videbitur ijs, quibus execrandus ille, &
impudens homo leges violat (qui) ὁ pessime
omnium hominum, conclusa tam tua auda-
cia, non Claustratis foribus, quas forte, quis
aperuerit. Sed toi, & tantis multis, quæ ad eadē
Deæ collocatae sunt, etiam intra hæc vim mo-
luis.) Quoties Cicero cuiusdam motus impetu
abreptus intercidit narrationes, mutat perso-
nas, vt, Hæc sunt, carnifex, sepulta in gremio
consulatus tui, persequere connexos hæc
suauibus diebus. Et Philipp. 2. At ideo ædes

*Cic. in Pi-
son.*

etiam, & hortos, quæ narratiuè erant inchoata,
statim imperfecta adhuc sententia relicta, præ
animi æstu, & seruiore conuertit sermonem ad
Antonium. O audaciam immanem! tu ingredi
illam domum ausus es! tu illud sanctissimum
limen intrare, tu illarum aditū Dijs Penatibus
os importunissimum ostendere! &c. Planè robu-
sta, grauias, incensa, quibus nihil simile apud
Demosthenem reperies.

Laudatur item illa imago, & descriptio Pro-
cerum Philippi, & Alexandri, quæ est in no-
bili oratione pro Ctesiphonte. ἀνδρῶσι
μαρτοί, & ἀλάστορες, & κόλακες, ἠκροτησια-
μένοι τὰς ἑαυτῶν ἔχαστοι πατρίδας, τὴν ἑλευ-
θερίαν προπετωκότες, πρότερον Φιλίππου,
νυνὶ δ' Ἀλεξάνδρου τῆ γαστρὶ μετροῦντες, καὶ
τοῖς ἀσχηστοῖς τ' ἐυδαμονίαι. Sed quota por-
tio nobilissima illius descriptionis Catilina-
rij exercitus collecti, ex senibus desperatis, ex
agresti luxuria, ex rusticis mendiculis, ex de-
coctoribus, ex ijs, qui vadimonia deserere, quæ
illum exercitum maluerunt, &c. vbi varios va-
riè suis coloribus pingit. Ad summum rata il-
la, & admirabilis figura, quæ est in eadem ora-
tione de Corona, & laudatur ab Hermo gene-
σὲν ἔειπον μὴ ταῦτα, ὅδ' ἐχραψα ἢ οὐδὲ ἐ-
χραψα μὴ οὐκ ἐπῆρεσθευσα ἢ οὐδὲ ἐπῆρεσθευ-
σα μὴ, ὅδ' ἐπεισα ἢ. Num verò apud Cicero-
nem illustrior? Neque verò se populo solum,
sed etiam senarum tradidit: neque senarum mo-
dò, sed etiam publicis præsidijs, & armis meque
histrarum, verum etiam eius potestati, &c. Sed
de his plenius in tractatu de figuris.

*Comparantur in actione, & successu elo-
quentia.*

CAPVT LXVII.

Demosthenis quidem, & Ciceronis oratio-
nes, quæ literis extat consignatae, multis
iudicium, actio, quæ cum ipsis interijt omni-
bus desiderium reliquit, quàm si exaratis elo-
quentia monumentis imprimere potuissent,
minus laboraremus. Constat Demosthenis
actio nem initio satis infelicem, populoque
Athenicis iniuissam fuisse. Ex quo cum semel
explosus è foro domum se obaculo capere, &
maesto animo reciperet, sequutus est eum Sa-
tyrus mimus, à quo comiter appellatus, & de
sua mœiore interrogatus, lamentari cepit, se
omnium oratorum laboriosissimum esse, &
infe-

*Plusaerh. in
Demosth.*